

Nr. 115 - Persillekræmmeren - 2018

Haldrup Station med LM415 "Oddegrisen" og med læsserampen til venstre

Lis Nielsen fortæller om livet på Haldrup Station.

15. august 1953 blev jeg ansat som ekspeditrice ved Horsens Privatbaner på Haldrup Station. Samtidig fulgte jobbet som postekspeditør.

Haldrup Station var en af 8 stationer på Oddebanen – banestrækningen mellem Horsens og Odde med hovedkontor i Horsens. Banen var oprettet i 1904, og i næsten hele dens levetid var der besvær med økonomien.

Jeg var 20 år, da jeg blev ansat, og de 2 første måneder var jeg i "lære" på Ørting Station hos stationsforstander Nielsen. Jeg havde som ganske ung været under uddannelse på Hobro Postkontor, så det var kun banearbejdet, jeg skulle lære.

Begyndelseslønnen var lille, 144 kroner og 75 øre om måneden, der dog efterhånden steg til små 1000 kr., til gengæld betalte vi kun 18 kroner om måneden for at bo på stationen. Mine mandlige kolleger på de andre stationer havde titel af stationsforstander, og de fik også noget mere i løn selvom arbejdet og ansvaret var det samme. Jeg fik dog kasket og en blå kittel, samt en signalstok, der skulle bruges som afgangssignal til togføreren. Min mand havde job som chauffør, og det var derfor en stor fordel, at jeg kunne være hjemme og passe børnene.

Arbejdsdagen var lang, fra kl. 6:50 morgen til 22:30 om aftenen – første og sidste tog. Stationen var middagslukket mellem 12 og 14, men i det tidsrum var der 2 tog plus til tider et mergeltog til Søvind, men jeg var jo alligevel hjemme hos børnene, så vi klarede det. I starten havde vi kun fri søndag, 2. juledag og 14 dages sommerferie, men senere blev lørdag også en fridag. Når jeg havde fri, købte man billetter i toget, og togføreren klarede postkassetømming og blinklys.

Arbejdet ved postvæsenet bestod i ind – og udbetalinger af pengeforsendelser, postanvisninger og giro, ekspedition af breve og pakker samt servicering af de 2 postbude. Der skulle hver aften aflægges regnskab til Horsens Postkontor, og kassedifferencer på mere end 20 kr. skulle indberettes samme aften.

Ved banen skulle der sælges billetter til både privatbaner og statsbaner, ekspederes banepakker og gods. Hver måned skulle der afleveres regnskab til hovedkontoret i Horsens. Der skulle opgøres hvor mange faste og skrevne billetter, der var solgt, og hvor stort restlageret var, samt hvor mange godsfrimærker der var solgt og hvor stort restlageret var, og antal stykgods.

Godset kunne være lige fra ligkister, levende grise til småkager. Når landmændene skulle hente såsæd på Stationen, skete det, at jeg måtte holde hestetømmen, medens landmanden læssede såsæden. Der var også meget stykgods til lokalbefolkningen, herunder til smeden og bageren, der havde småkagefabrik.

Når der var gennemkørende tog viste jeg grønt flag som tegn på, at toget måtte køre lige igennem.

Inden Stationen lukkede om aftenen var jeg ude og se efter, at skiftesporene var på plads og aflåst, derefter skulle jeg ringe til Hovedkontoret og meddele, at ”Stationen var forskriftsmæssig sikret og betjeningen ophørt”.

I Haldrup var der blinklys ved landevejen, som tændtes automatisk, når der kom tog fra Horsens. Når der afgik tog til Horsens, tændte jeg blinklyset i en aflåst blinklyskasse.

Når tog ankommer hejses signalposten, så togføreren kan se, at han må køre ind på Stationen. Når der ikke kommer tog, står vingerne på signalposten lige ud, og når Stationen er lukket og ubetjent, sættes vingerne nedad.

Mit arbejde bestod også i at tømme herre- og damelokummer – der var ingen træk og slip. Jeg prøvede at blive fri, men direktøren for banen sagde nej.

En gang om året var der uanmeldt revision, hvor både direktøren og postmesteren mødte op, og ligeledes kom direktøren en gang om året for at høre, hvad vi gerne ville have lavet i vores lejlighed.

Når baneformanden - det var ham der havde ansvaret for at banelinjen var i orden - kom på hans daglige tur fra Horsens til Søvind, spiste han sin frokost hos os. Mine sønner Poul Erik og Bent byttede tit madpakke med ham, for han havde nemlig sukker og puddersukker på. Når baneformanden kiggede skinnerne efter, lå Poul Erik på jorden på alle fire med rumpen i vejret ved siden af baneformanden, og hjalp til med at se efter, at alt var i orden på skinnelægemet.

En dag modtog jeg med toget brevdUER med anmodning om at lukke dem ud af kasserne, men jeg kom desværre til at lukke dem ud inde i pakhuset, så de var længe om at finde hjem.

En dag ventede jeg et mergeltog fra Horsens. Normalt viste man grønt flag som tegn til, at toget måtte køre lige igennem, men da jeg ikke vidste, hvor min søn Bent var, så stoppede jeg toget. Togpersonalet bandede noget over mig, men pludselig dukke Bents hårtop op i den anden ende af haven, så jeg gik foran toget, indtil jeg fik fat i knægten.

Under en aflæsning fra et tog, blev vores hund Belly ved en fejltagelse lukket inde i en godsvogn. Der var en tønne med tarme fra slagteriet i Odder, som den lige skulle snuse til. Godstoget afventede krydsning med persontog, men ingen savnede hunden, der derfor kom med til Stationen i Horsens. De ringede til os, og vi bad dem passe på Belly, der hverken havde halsbånd eller øremærke på, men hun løb sin vej i forvirringen. Vi ledte forgæves efter hende, havde efterlysning i avisen, men forgæves. Belly havde strejft rundt, var endt på Bygholm Parkhotel, og efter en uges ophold i køkkenet tog en ansat pige fra Åes den med hjem. 3 måneder efter gik familien tur ned over Tyrrestrup, hvor de mødte vores børn, så var Belly hjemme igen.

I 1955 skete der en meget alvorlig ulykke på Haldrup Station. Godstoget fra Horsens torpederede en lastbil fra Odder. Chaufføren var faldet i søvn, og det kostede ham begge ben. Han skulle bare omkring Haldrup for at besøge sin søster.

Godstoget var ved ulykken ” gået på gulvet” - et jernbaneudtryk for afsporet. Vi lånte en hjælpekran fra Aarhus, men sporene på Horsens-Odder banen kunne ikke bære den tunge kran. I stedet fik 14 mand fra banens værksted i Horsens ved hjælp af løftestænger hevet toget op på skinnerne. Ulykken skete kl. 10 og først kl. 6:30 om morgenen kørte toget tilbage til Horsens. Det havde været en lang dag, og jeg måtte lave mad til hele hjælpemandskabet. I stedet for tog blev der den dag indsat rutebiler, så jeg måtte løbe hen til landevejen for at aflevere og modtage post.

Lis Nielsen med "signalstok" inden afgang til SM411 og togføreren- maj 1965

I 1967 lukkede banen, og vi købte Haldrup Stationsbygning for 45.000 kr. Senere købte vi lidt jord til, men i 1975 solgte vi Stationsbygningen og forlod Haldrup.

Samtale med og udleveret skriftligt materiale og billeder af Lis Nielsen

Billeder kan ses på evp.dk og er redigeret og fotograferet af Erik V. Pedersen

Redaktion: Jørgen Hansen og Poul Erik Schreiber

ISSN: 2246-4581